

Celem projektu jest opracowanie biografii Władysława Bieńkowskiego (1906-1991), polskiego polityka i działacza komunistycznego, którego ścieżka życiowa przebiegała od marksistowskiej ortodoksji do wspierania opozycji w latach 70-tych. Bieńkowski związał się z ruchem komunistycznym na przełomie lat 20-tych i 30-tych XX wieku i pozostał mu wierny, także pod względem przynależności partyjnej, do roku 1969 kiedy to został z partii wyrzucony. W tym czasie był on jednym z najbliższych współpracowników Władysława Gomułki- wraz z nim został potępiony w 1948 roku za "odchylenie prawicowo-nacjonalistyczne" i również wraz z nim powrócił do aparatu władzy w październiku 1956 roku. Jednakże coraz bardziej krytycznie podchodził do polityki prowadzonej przez I Sekretarza KC, co w konsekwencji doprowadziło do jego dymisji ze stanowiska Ministra Oświaty. Z czasem Bieńkowski zaangażował się w działalność stowarzyszeń (między innymi Klub Krzywego Koła) a także podjął się pisania książek krytycznych wobec systemu "realnego socjalizmu" i zachodzących w nim procesów. Sprowadziło to na niego zainteresowanie Służby Bezpieczeństwa oraz dało kierownictwu partyjnemu asumpt do usunięcia go z PZPR. W latach 70-tych Bieńkowski wsparł działalność opozycji, przede wszystkim Komitetu Obrony Robotników oraz Towarzystwa Kursów Naukowych. W późniejszym czasie stał się on krytykiem "Solidarności", a pod koniec życia przyznał, że żywiona przez niego nadzieja w skuteczność rozwiązań proponowanych przez marksizm była płonna.

Postać Bieńkowskiego zaciekawia swoją niejednoznacznością i stanowi przykład jednostki, której więzy narzucone przez wyznawaną ideę nie pozwalały do końca wyzwolić się ze światopoglądu wyznawanego przez niemalże całe życie. Jego biografia stanowi także niezwykle cenne źródło materiału faktograficznego dla nowych interpretacji w zakresie historii idei lewicowych w Polsce, postaw społecznych wobec systemu komunistycznego czy też zakresu jego reform. Rekonstrukcja życia Bieńkowskiego odbędzie się w oparciu o materiał archiwalny, prasowy oraz relacje świadków historii, a odtworzenie mechanizmów politycznych i zastosowanie narzędzi analizy z zakresu mikrohistorii pozwolą na pełniejsze jego zrozumienie.